

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК FINANCE, BANKING, INSURANCE AND STOCK MARKET

DOI: 10.31319/2709-2879.2025iss2(11).347847pp120-129

УДК 336.71

Ганзюк С.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та обліку
Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське
ORCID ID: 0000-0001-7859-4708
e-mail: svetlanaganzyuk@gmail.com

Клічко Я.М., здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське
e-mail: klichkoyaroslav@gmail.com

Hanziuk Svitlana, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Finance and Accounting
Dniprovsky State Technical University, Kamianske
Klichko Yaroslav, Master's degree student
Dniprovsky State Technical University, Kamianske

ВПЛИВ ВІЙНИ НА КРЕДИТНУ ПОЛІТИКУ ТА ДИНАМІКУ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ БАНКІВ УКРАЇНИ

THE IMPACT OF THE WAR ON CREDIT POLICY AND CREDIT RISKS DYNAMICS OF UKRAINIAN BANKS

У статті досліджено особливості реалізації кредитної політики та управління кредитними ризиками банківського сектору в умовах війни. Визначено регуляторні заходи НБУ щодо зменшення рівня проблемної заборгованості в структурі портфелів банківських кредитів. Розглянуто основні ризики для фінансового сектору України на сучасному етапі. Проаналізовано ключові показники кредитного ризику банків України, а також найбільшого системно важливого державного банку країни, оцінено якість їх кредитних портфелів. Визначено фактори фінансової стабільності вітчизняних банків в кризовий період. Здійснено прогнозування на найближчу перспективу по банківському сектору України рівня кредитного ризику – ключового інструменту стратегічного управління як для фінансово-кредитних установ, так і для державного регулятора.

Ключові слова: кредитування, кредитна політика банку, кредитний ризик, проблемні кредити, кредитний портфель, прогнозування.

The article examines the features of the implementation of credit policy and credit risk management in the domestic banking sector in wartime. It is established that today the importance of constant monitoring of the state of the loan portfolio, timely analysis of borrowers' solvency and flexible adjustment of credit policy in accordance with new economic challenges is growing.

The regulatory measures of the NBU to reduce the level of problem debt in the structure of bank loan portfolios are determined, in particular, the introduction of a requirement to use data from the NBU Credit Register when assessing credit risks, easing capital requirements, providing credit holidays, and supporting state programs for financing small businesses

The main risks for the financial sector of Ukraine at the present stage are considered, among which the largest is macroeconomic. The key indicators of credit risk of Ukrainian banks, as well as the largest systemically important state bank of the country, are analyzed, and the quality of their loan portfolio is assessed. It is established that the banking system of Ukraine maintains relative financial

stability even in crisis periods. A high level of liquidity coverage ratio and adequate provisioning in accordance with international standards ensure the stability of the banking sector.

The factors of financial stability of domestic banks during the crisis period are determined. The level of credit risk is forecasted for the near term in the banking sector of Ukraine - a key strategic management tool for both financial and credit institutions and the state regulator. It is emphasized that in the absence of additional regulatory or economic measures, there is a risk of further growth in the share of problem loans in the medium term. This indicates the need to strengthen anti-crisis instruments and improve credit management systems in the banking sector. The expected trend is consistent with the macroeconomic situation, because during the war period the economy operates in conditions of uncertainty and unpredictability. It is emphasized that the increase in the share of problem loans during the war period actualizes the need for systematic monitoring of asset quality, and the decrease in lending volumes indicates a more cautious policy of banks in terms of placing their own resources.

Key words: lending, bank credit policy, credit risk, problem loans, credit portfolio, forecasting.

JEL Classification: G24; G 32; E51

Постановка проблеми. Ефективне управління кредитними ризиками відіграє вирішальну роль у підтриманні стабільності банківської установи, адже наявність високого рівня проблемних кредитів може спричинити значні фінансові втрати, що ставить під загрозу ліквідність і платоспроможність банківської інституції. В умовах економічної нестабільності фінансово-кредитним установам необхідно оперативно змінювати стратегії управління кредитним портфелем задля мінімізації ризиків неповернення позик. Раціональне управління такими ризиками забезпечує фінансову стійкість банку, зміцнюючи його позиції як надійного партнера для бізнесу та населення, що має особливе значення для економічного відновлення в період невизначеності. Сьогодні зростає значення постійного моніторингу стану кредитного портфеля, своєчасного аналізу платоспроможності позичальників і гнучкого коригування кредитної політики відповідно до нових економічних викликів. Банківський бізнес змушений приділяти більше уваги ризикам, пов'язаним із місцем розташування заставного майна, запроваджувати додаткові критерії оцінки клієнтів і формувати підвищені резерви під можливі збитки. Усе це підкреслює необхідність дослідження та переосмислення теоретико-практичних основ управління кредитами задля досягнення стратегічних і тактичних цілей забезпечення фінансової безпеки банківських установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням сутності та особливостей реалізації кредитної політики банків, оцінки кредитних ризиків та якості кредитних портфелів банків приділено достатньо уваги з боку науковців, зокрема: К. Ларіонова, А. Венглюк, О. Батрак [1], Г. Бальянт, Ю. Галіцейська [2], Л. Богріновцева, В. Федина, О. Дзюблюк, Н. Гладинець, В. Вітлінський, Н. Внукова, І. Єпіфанова та ін. Проте, слід зазначити, питання стосовно удосконалення кредитної політики банків в умовах невизначеності, підвищення ефективності оцінки та управління кредитними ризиками не втрачають своєї актуальності та потребують моніторингу та удосконалення.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження теоретико-практичних аспектів управління кредитними портфелем та кредитним ризиком банківських установ в умовах дії воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2025 році наша країна продовжує функціонувати в умовах війни, розв'язаної російською федерацією. Незважаючи на це, вітчизняна банківська система демонструє стійкість та спроможність адаптуватися до нових викликів. В умовах динамічного операційного середовища, яке формується під впливом геополітичної напруженості, економічних коливань і змін у нормативно-правовій базі, банківські установи стикаються з високим рівнем невизначеності, яка істотно впливає на прийняття рішень у сфері кредитування та може знижувати ефективність функціонування кредитного механізму. Під час війни українські банки перебувають у ще складніших умовах,

оскільки рівень ризику та непередбачуваності операційного середовища значно зростає, особливо в частині кредитної діяльності [1].

Кредитна політика банку виступає відправною точкою в системі управління кредитним процесом. Саме на етапі її розроблення визначаються основні принципи, стандарти, критерії та обмеження кредитування – тобто стратегічні орієнтири кредитної діяльності, на яких ґрунтується ухвалення управлінських рішень, обов’язкових для всіх структурних підрозділів банку [2]. Ефективна кредитна політика повинна враховувати економічні закономірності, принципи управління банківською діяльністю, зміни у макроекономічному середовищі та потреби учасників ринку. Вона передбачає встановлення чітких стандартів управління кредитним процесом загалом і кредитними ризиками зокрема. На нашу думку, основна роль кредитної політики полягає у зміцненні конкурентних позицій банку на кредитному ринку, що досягається шляхом зростання прибутковості, зниження рівня ризиків і забезпечення ефективного використання ресурсного потенціалу.

У практиці українських банків спостерігаються проблеми надмірної централізації або, навпаки, надмірної децентралізації управління кредитними відділами, а також відсутність належних обмежень щодо концентрації ризиків у кредитному портфелі. Це призводить до зростання рівня кредитних ризиків і зниження ефективності банківської діяльності. Тому під час розроблення та реалізації кредитної політики банки повинні приділяти особливу увагу запобіганню подібним помилкам або оперативному їх усуненню у разі виявлення. Як підкреслює Е. Жуков [2], оптимальна кредитна політика має враховувати дію внутрішніх і зовнішніх чинників, динаміку їх розвитку, прогноз фінансового стану банку та його клієнтів, а також базуватися на використанні методів економіко-математичного моделювання й статистичного аналізу. Будь-яке управлінське рішення у сфері кредитування повинно супроводжуватися оцінкою співвідношення очікуваного доходу від змін політики та витрат, пов’язаних із їх реалізацією.

Кредитування є однією з головних функцій банківського бізнесу, яка відіграє ключову роль у фінансуванні як споживчих потреб, так і інвестиційних проєктів фізичних, юридичних осіб та державних структур. Ефективне виконання банками кредитних функцій безпосередньо впливає на економічну ситуацію в регіонах, де вони працюють. Надання кредитів сприяє створенню нових підприємств, підвищує рівень зайнятості та стимулює економічну активність, формуючи умови для сталого розвитку. У післявоєнний період розвитку економіки України особливого значення набуває посилення ролі банківського кредитування.

Портфель кредитів посідає важливе місце серед активів банку, забезпечуючи основну частину його доходів, але водночас пов’язаний із підвищеними ризиками, особливо за умов економічної нестабільності. Тому ефективне управління кредитним портфелем потребує особливої уваги з боку фінансових установ. Ослаблення вітчизняної банківської системи під впливом війни та фінансової нестабільності зумовлює постійний перегляд ризиків, що супроводжують кредитну діяльність.

Відповідно до Постанови [3], кредитний ризик (CR) визначається як розмір очікуваних втрат (збитків) (EL) за активом у разі дефолту боржника або контрагента. Згідно з цим документом, банки здійснюють оцінку кредитного ризику станом на перше число кожного місяця, що настає за звітним, та до встановленого терміну подання балансу банку, визначеного нормативно-правовими актами НБУ щодо статзвітності, яка надсилається до Центробанку. Банківські установи визначають розмір кредитного ризику за всіма активними операціями як загальну величину кредитного ризику станом на перше число кожного місяця у національній валюті. При цьому враховується також кредитний ризик за операціями в іноземній валюті, конвертований у гривневий еквівалент за курсом, встановленим НБУ. На сьогодні не існує універсальної концепції оцінки ризиків у банківській діяльності, оскільки кожна фінансова установа використовує власні методики, враховуючи специфіку роботи, нормативні вимоги та власний рівень ризику. Центральний банк держави оцінює ризики банків за певною шкалою від 1 до 10, де 1 характеризує самий низький рівень даного ризику, а 10, відповідно, найвищий. Така оцінка дозволяє спрогнозувати очікуваний стан на наступний рік. На рис. 1 представлено НБУ карту ризиків для фінансового сектору України.

Рис. 1. Карта ризиків фінансового сектору України
Джерело: розроблено за [4,5]

Так, за 2024-2025 рр. кредитний ризик вітчизняних домогосподарств залишався на рівні 4 балів. Якість портфеля роздрібних кредитів, згідно звіту НБУ [4], поліпшилася, питома вага прострочених на > 30 днів кредитних зобов'язань знижувалася. За цей же період кредитний ризик корпорацій зменшився з 4 до 3 балів, рівень дефолтів підприємств дещо знизився. Очевидно, що найбільшим ризиком для населення та бізнесу України залишається макроекономічний.

З 1 лютого 2026 року запроваджується вимога щодо використання даних Кредитного реєстру НБУ при оцінці кредитних ризиків, що дозволить завершити процес реструктуризації з урахуванням переходу на оновлену версію Кредитного реєстру НБУ 2.0. [6]. Також поновлюються тимчасово призупинені вимоги, передбачені іншими нормативними актами. Зокрема, до 31 грудня 2025 року банки зобов'язані актуалізувати стратегію управління проблемними активами та оперативний план її реалізації з подальшим щорічним оновленням. З 1 лютого 2026 року банки повинні використовувати дані з Кредитного реєстру НБУ для визначення індикаторів раннього попередження. Системно важливі банки та головні банки груп зобов'язані щорічно оновлювати свої відновлювальні плани, а також після значних змін у діяльності банку, починаючи з 2025 року. Інші банки повинні оновлювати плани раз на два роки з 2026 року з обов'язковим оновленням у разі суттєвих змін, починаючи з 2025 року [6]. Щодо управління ризиками, то з 1 жовтня 2025 року відновилася вимога банків актуалізувати внутрішні документи щодо управління ризиками, проводити стрес-тестування ризиків та верифікацію вартості майна.

Одним із центральних елементів здійснення кредитної політики в банку є оцінка кредитного ризику, який залишається ключовим викликом для фінансового сектору. Динаміка зміни проблемних кредитів (NPL), які відображають якість кредитного портфеля вітчизняних банків представлена на рис. 2. Згідно з даними [7] рівень NPL у банківській системі поступово зменшувався до 2021 року, однак у 2022 році різко зріс. Це стало наслідком погіршення платіжної дисципліни позичальників, зростання кредитних ризиків та втрати частини активів унаслідок повномасштабного вторгнення, що негативно позначилося на стійкості банківського сектору.

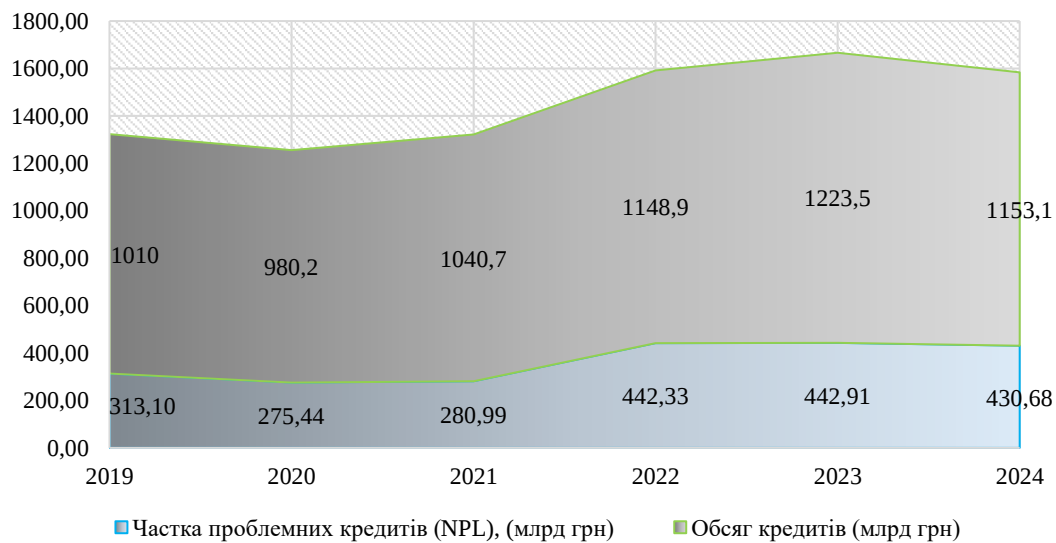

Рис. 2. Частка проблемних кредитів в структурі портфеля кредитів клієнтів банківського сектору України за 2019-2024 рр.

Джерело: розроблено за [7]

Важливу роль у стабілізації кредитного ринку відіграла регуляторна політика Національного банку України. У відповідь на кризові явища ще 2020 року НБУ реалізував низку стимулюючих заходів, серед яких пом'якшення вимог до капіталу, надання кредитних канікул, підтримка державних програм фінансування малого бізнесу («Доступні кредити 5–7–9 %»). У період повномасштабної війни регулятор зосередив зусилля на забезпеченні стабільності системи: були запроваджені обмеження на видачу валютних кредитів, посилено контроль за кредитними ризиками, а також тимчасово спрощено правила формування резервів, що дозволило банкам гнучкіше реагувати на виклики ринку.

Найбільш інформативними щодо ефективності управління кредитним ризиком, з нашої точки зору, є такі показники, як коефіцієнт проблемної заборгованості (NPL ratio), коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR), обсяг ризикованих активів (RWA) та співвідношення резервів до обсягу непрацюючих кредитів (табл. 1).

Таблиця 1. Основні показники кредитного ризику банківського сектору, за [7]

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (1кв)
NPL Ratio, %	31,0	28,1	27,0	38,5	36,2	37,35	30,29
Коефіцієнт резервування, %	95,4	96,7	94,3	105,2	101,7	103,9	98,6
RWA, млрд грн	1 112	1 145	1 183	1 248	1 312	1380	1398
LCR, %	148	171	184	217	203	210	208

Показники кредитного ризику засвідчують, що банківська система України зберігає відносну фінансову стійкість навіть у кризові періоди. Високий рівень коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та належне резервування відповідно до міжнародних стандартів забезпечують стабільність банківського сектору. Ключові індикатори кредитного ризику залишаються контрольованими, банки формують достатні резерви, дотримуються нормативів ліквідності та поступово посилюють захист від неповернення кредитів, що свідчить про їхню здатність ефективно функціонувати навіть в умовах війни. Показник NPL ratio є основним індикатором рівня кредитного ризику. У 2019–2021 рр. спостерігалось поступове зниження цього показника з 31 % до 27 %, що свідчило про активну роботу банків із поліпшення якості

активів та очищення балансів. Проте, у 2022 році, на тлі повномасштабної війни, частка проблемних кредитів різко зросла до 38,5 %. У 2023 році ситуація дещо покращилась — NPL скоротився до 36,2 %, але у 2024 році знову відбулося підвищення до 37,35 %. Водночас у I кварталі 2025 року показник знизився до 30,29 %, що стало результатом реструктуризації боргів, кредитних канікул, часткових списань заборгованості та поступової адаптації позичальників до нових економічних умов.

АТ КБ «Приватбанк» є найбільшим державним системно важливим банком України на протязі багатьох років, він відіграє ключову роль у підтримці стабільності фінансової системи країни, тому доцільним є здійснити моніторинг показників його кредитного ризику. Протягом останніх років банк активно працював над зниженням частки проблемних (непрацюючих) кредитів у своєму портфелі, впроваджуючи механізми реструктуризації, кредитні канікули та інші антикризові заходи (табл. 2).

Таблиця 2. Показники якості кредитного портфеля Приватбанку, за [8]

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2019
Частка NPL, %	45,1	43,4	39,2	51,3	47,5	49,9	4,8
Покриття резервами, %	92,7	94,8	96,5	105,9	101,3	102,7	10,0
Навантаження кредитне, %	19,2	14,4	17,0	12,6	13,5	14,8	-4,4
Обсяг резервів, млрд грн	41,9	42,6	41,9	54,3	54,1	56,3	14,4
Обсяг кредитів, млрд грн	59,5	55,0	68,2	68,0	92,0	112,8	53,3

З початком повномасштабної війни у 2022 році, відбулося різке зростання NPL банку до 51,3 % через втрату платоспроможності багатьох позичальників. Попри це, банк оперативно сформував резерви на рівні понад 100 % від обсягу проблемних кредитів, що засвідчує фінансову гнучкість та відповідальний підхід до ризик-менеджменту. Коефіцієнт кредитного навантаження, який показує частку кредитного портфеля в структурі активів банку, знизився з 19,2 % у 2019 році до 14,8 % у 2024-му. Це пов'язано з тим, що темпи зростання загальних активів перевищували темпи зростання кредитного портфеля, а банк свідомо обмежував активне кредитування у кризові періоди, зосередившись на ліквідності та виконанні соціально важливих функцій. Поєднання консервативної політики резервування та державної підтримки забезпечує ПриватБанку статус ключового джерела кредитних ресурсів в Україні.

Здійснення прогнозу рівня кредитного ризику в банківському секторі України виступає одним із ключових інструментів стратегічного управління як для самих фінансових установ, так і для органів регулювання. В умовах економічної нестабільності, зумовленої воєнними діями, здатність передбачити майбутні зміни у рівні кредитного ризику набуває особливої актуальності. Такий підхід дозволяє не лише ідентифікувати потенційні загрози для фінансової стабільності, а й своєчасно розробити превентивні заходи для їх мінімізації.

Прогнозування кредитного ризику виступає також важливим елементом системи ризик-менеджменту, який забезпечує стабільність діяльності банку та зменшує ймовірність фінансових втрат. Для здійснення прогнозу рівня кредитного ризику застосовано метод лінійного тренду, який є одним із найпростіших і водночас ефективних способів аналізу динамічних рядів у середовищі Microsoft Excel, сутність якого полягає в тому, що зміни досліджуваного показника розглядаються як такі, що відбуваються рівномірно протягом певного періоду часу, тому їх можна описати рівнянням прямої виду (1):

$$Y = aX + b \quad (1)$$

де Y – прогноз показника; X – порядковий номер року; a – коефіцієнт нахилу, який відображає середньорічну зміну (зростання або спад); b – початкове значення показника.

Використання цього методу є доцільним у ситуаціях, коли необхідно визначити загальну тенденцію розвитку показника без залучення складних багатофакторних моделей. Індикатором кредитного ризику обираємо NPL ratio - частку проблемних кредитів у загальному обсязі кредитного портфеля банківської системи. Для побудови лінійного тренду

використовуємо фактичні дані NPL за 2019 – I кв. 2025 рр. по Україні та Приватбанку (табл. 1, 2). Отримані емпіричні дані, наведені у табл. 3, є основою для прогнозування частки проблемних кредитів на наступні два роки.

Таблиця 3. Емпіричні дані для здійснення прогнозування

Рік	Частка проблемних кредитів (NPL Ratio), %		Порядковий номер року (X)	Добуток X*NPL		Квадрат X (X ²)
	Банк. сектор	Приват банк		Банк. сектор	Приват банк	
2019	31,0	45,1	1	31,0	45,1	1
2020	28,1	43,4	2	56,2	86,8	4
2021	27,0	39,2	3	81,0	117,6	9
2022	38,5	51,3	4	154,0	205,2	16
2023	36,2	47,5	5	181,0	237,5	25
2024	37,35	49,9	6	224,1	299,4	36
2025 (I кв)	30,29	43,4	7	212,03	303,8	49
Σ	228,44	319,8	28	939,33	1295,4	140

Застосування методу парної лінійної регресії надає змогу об'єктивно відобразити основну тенденцію розвитку показника з урахуванням попередніх коливань. Такий підхід має вагомое практичне значення, оскільки забезпечує банкам можливість стратегічно планувати рівень резервування та формувати політику управління кредитними ризиками.

Для визначення параметрів рівняння тренду використовуємо формули методу найменших квадратів та отримуємо наступні дані для банківського сектору:

$$a = \frac{(7 * 939,33 - 28 * 228,44)}{(7 * 140 - 28^2)} = 0,92$$

$$b = \frac{(228,44 - 0,92 * 28)}{7} = 28,98$$

Таким чином, рівняння тренду матиме вигляд:

$$Y = 0,91X + 28,98$$

Прогнозовані значення NPL на 2026-2027 рр. по банківській системі:

$$X=8 \text{ (2026): } Y=0,91*8+28,98 = 36,28\%$$

$$X=9 \text{ (2027): } Y=0,91*9+28,98 = 37,2\%$$

Для Приватбанку:

$$a = \frac{(7 * 1295,4 - 28 * 319,8)}{(7 * 140 - 28^2)} = 1,18$$

$$b = \frac{(319,8 - 1,18 * 28)}{7} = 40,96$$

Рівняння приймає вигляд:

$$Y = 1,18X + 40,96$$

Прогнозовані значення NPL на 2026-2027 рр. для Приватбанку:

$$X=8 \text{ (2026): } Y=1,18*8+40,96 = 50,4 \%$$

$$X=9 \text{ (2027): } Y=1,18*9+40,96 = 51,58 \%$$

На рис. 3 відображено динаміку фактичного рівня NPL із прогнозом на 2026–2027 рр. по банківській системі в цілому та окремо Приватбанку.

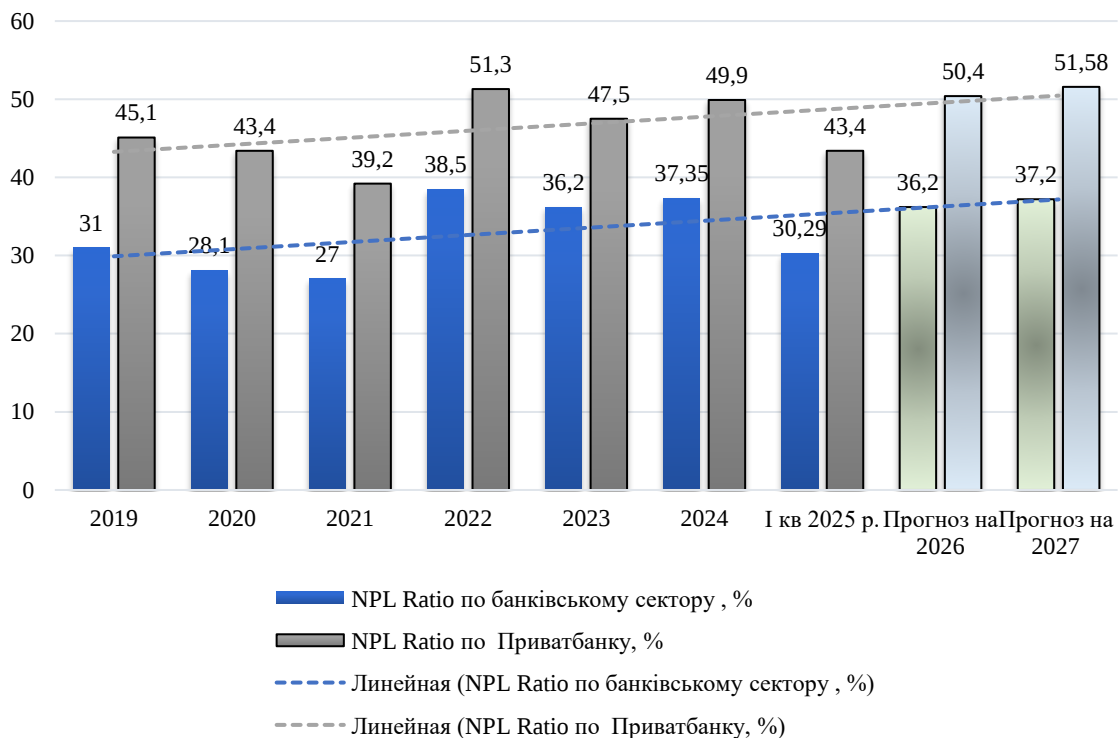

Рис. 3. Фактичні дані NPL та прогноз на 2026–2027 рр. по банківській системі України та Приватбанку

Джерело: розроблено авторами

Згідно з отриманою моделлю, у разі збереження поточної динаміки очікується подальше зростання частки проблемних кредитів: до 36,3 % у 2026 році та 37,2 % у 2027 році по банківській системі України та до 50,4 % й 51,58 %, відповідно, по Приватбанку. Рисунок наглядно демонструє, що фактична частка NPL зменшувалася у 2019–2021 рр., що свідчило про покращення якості кредитних портфелів банків. Проте, у 2022 році відбувся різкий стрибок показника через воєнні події, які призвели до зниження платоспроможності позичальників і зростання кредитних ризиків. Лінійний тренд згладжує ці коливання і демонструє поступове підвищення частки проблемних кредитів у наступні роки. Якщо вплив чинників, що зумовили зростання NPL у 2022–I кв. 2025 рр., зберігатиметься, прогнозна траєкторія вказує на подальше посилення ризиків у 2026–2027 рр.

За відсутності додаткових регуляторних або економічних заходів, прогноз за лінійною моделлю свідчить про ризик подальшого зростання частки проблемних кредитів у середньостроковій перспективі. Це вказує на необхідність посилення антикризових інструментів та удосконалення систем управління кредитами у банківській сфері. Очікувана тенденція узгоджується з макроекономічною ситуацією, адже у воєнний період економіка працює в умовах невизначеності та непередбачуваності. Разом із тим слід зазначити, що лінійний тренд має певні обмеження: він не враховує можливі шоки, регуляторні зміни, інфляційний вплив, коливання процентних ставок чи зовнішньоекономічні ризики. Тому отримані результати слід розглядати як базовий сценарій, який може бути уточнений у разі використання більш складних моделей прогнозування, таких як експоненційне згладжування або багатофакторні регресії з урахуванням макроекономічних змінних (ВВП, валютний курс, інфляція тощо).

З практичної точки зору результати прогнозу мають важливе значення як для Приватбанку, так і для НБУ. Вони можуть бути використані для своєчасного коригування

нормативів ліквідності, резервування та формування капітальних буферів, а також для оцінки фінансової стійкості сектору міжнародними партнерами України.

Висновки. Оцінка якості портфеля кредитів та кредитного ризику банківського сектору України в цілому та системно важливого державного банку підтверджують відносну стійкість системи попри вплив масштабних зовнішніх шоків. Аналіз ключових фінансових показників дозволяє окреслити основні тенденції управління ризиками. Підвищення частки проблемних кредитів у воєнний період актуалізує необхідність системного моніторингу якості активів, а зменшення обсягів кредитування свідчить про більш обережну політику банків щодо розміщення власних ресурсів. Високий рівень резервування, в свою чергу, демонструє готовність банківського сектору до покриття можливих майбутніх збитків і збереження фінансової стабільності в умовах невизначеності.

Список використаної літератури

1. Венглюк А., Батрак О. Вплив невизначеності на кредитну політику банків: теоретичний аналіз. *Економіка та суспільство*. № 61. 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-83> (дата звернення 09.09.2025)
2. Баянт Г., Галіцейська Ю. Теоретичні та практичні аспекти розроблення та реалізації кредитної політики банків. *Економіка і суспільство*. Випуск № 11. 2017. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/64.pdf (дата звернення: 11.09.2025)
3. Постанова НБУ «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (дата звернення: 11.09.2025 р.)
4. Звіт про фінансову стабільність (червень 2025): НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf (дата звернення: 11.09.2025 р.)
5. Aikman, D., Bridges, J., Burgess, S., Galletly, R., Levina, I., O'Neil, C., Varadi, A. (2018). Measuring risks to UK financial stability. Staff Working Paper, 738. London: Bank of England. URL: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/working-paper/2018/measuring-risks-to-ukfinancial-stability> (дата звернення: 14.08.2025 р.)
6. Національний банк відновлює окремі вимоги щодо оцінки банками кредитного ризику, підготовки планів відновлення діяльності, побудови системи управління ризиками: НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vidnovlyuye-okremi-vimogi-schodo-otsinki-bankami-kreditnogo-riziku-pidgotovki-planiv-vidnovlennya-diyalnosti-pobudovi-sistemi-upravlinnya-rizikami> (дата звернення: 07.10.2025)
7. Наглядова статистика НБУ: основні показники банківської діяльності. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 10.10.2025)
8. Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2019 – 2024 рр. URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 10.10.2025)

References

- [1] Venhlyuk A., Batrak O. (2024) Vplyv nevyznachenosti na kredytnu polityku bankiv: teoretychnyy analiz [The impact of uncertainty on the credit policy of banks: theoretical analysis]. *Economy and Society*, no. 61. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-83> (accessed 09 September 2025).
- [2] Balyant H., Halitseys'ka Yu. (2017) Teoretychni ta praktychni aspekty rozroblennya ta realizatsiyi kredytnoyi polityky bankiv [Theoretical and practical aspects of the development and implementation of credit policy of banks]. *Economy and Society*, no.11. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/64.pdf (accessed 11 September 2025).
- [3] NBU (2025) Postanova NBU «Pro zatverdzhennya Polozhennya pro vyznachennya bankamy Ukrainy rozmiru kredytnoho ryzyku za aktyvnymy bankivs'kymy operatsiyamy» [Resolution of the NBU “On approval of the Regulation on determining the amount of credit risk by banks of

- Ukraine for active banking operations”]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (accessed 11 September 2025).
- [4] NBU (2025) Zvit pro finansovu stabil'nist' (cherven' 2025) [Financial Stability Report (June 2025)] Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf (accessed 11 September 2025).
- [5] Aikman D., Bridges J., Burgess S., Galletly, R., Levina, I., O'Neil, C., Varadi, A. (2018). Measuring risks to UK financial stability. Staff Working Paper, 738. London: Bank of England. Available at: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/working-paper/2018/measuring-risks-to-ukfinancial-stability> (accessed 14 August 2025).
- [6] NBU (2025) Natsional'nyy bank vidnovlyuye okremi vymohy shchodo otsinky bankamy kredytnoho ryzyku, pidhotovky planiv vidnovlennya diyal'nosti, pobudovy systemy upravlinnya ryzykamy [The National Bank restores certain requirements for banks' assessment of credit risk, preparation of activity recovery plans, and building a risk management system]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vidnovlyuye-okremi-vimogi-schodo-otsinki-bankami-kreditnogo-riziku-pidgotovki-planiv-vidnovlennya-diyalnosti-pobudovi-sistemi-upravlinnya-rizikami> (accessed 07 October 2025).
- [7] NBU (2025) Nahlyadova statystyka NBU: osnovni pokaznyky bankivs'koyi diyal'nosti [Supervisory statistics of the NBU: main indicators of banking activity]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (accessed 10 October 2025)
- [8] Finansova zvitnist' AT KB «Pryvatbank» za 2019 – 2024 rr. [Financial statements of JSC CB "Privatbank" for 2019 - 2024]. Available at: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (accessed 10 October 2025).

Надійшла до редколегії 15.10.2025

Прийнята після рецензування 29.10.2025

Опублікована 27.11.2025